

Pol nyεgāaŋ sebe maŋ hā
Galasitaamba-i
Nelmuoyamma

Pol nyεgāaŋ sebe daayo-i hā Galasi Diilon-ɗūŋ-baamba. *Yuifubaa-ba waa-bei, *niεraamba bi waa. Ba nuɔ Yesu-Kirsa maama-i Pol yaa wulaa-i aa hūu-ma. Ŋga huɔŋgu naŋgu juɔ hi, nuɔmba namba kā ka ta ba guɔl ba gbeini-i. Kutaamba taa ba piiye wuɔ Pol fuɔ fεre-i Yesu *pɔpuɔrbilon-kerre sī, aa uŋ waŋ Diilon-nelma-i duma, ma yaaŋga'i sī. Ba taa ba bi piiye wuɔ niεraamba maŋ hūyāa Yesu maama-i ba saaya ba *jā a saa baa Yuifu ba *āŋjīnamma-i.

Barj piiyerj dumaaŋo-na, ma kā ka hi Pol. Pol wuɔ nyεgēŋ sebe daayo-i a tagaaya pigāaŋ-ba ba da ba suɔ wuɔ fuɔ-i Yesu pɔpuɔrbilonjo-i kelkel (sap. 1-2). U biyaa *Tobisīcolōnniŋ-sebe maama-i tagaaya pigāaŋ-ba wuɔ molo sie gbāa wuɔ Yuifu ba āŋjīnamma-i a ce nelviinjo Diilonjo yufelle-na; kere da ŋ hūu Yesu maama-i ku yaa gbāa ce-ni nelviin nuɔ (sap. 3-4). Wuɔ Yesu-Kirsa hūyāa Diilon-ɗūŋ-baamba-i āŋjīnamma nyisēnni-na a ce ba waa ba fereŋ nuɔ; kere ba yaŋ ba hōmmu fē gbarnu. Ŋga wuɔ barj yerj ba fereŋ nuɔ, ba baa naŋ hālmaaŋ-nu baa kufaŋgu-i a ta ba ce kumaŋ dōlaanuŋ-bei. Ba yaŋ *Diilon-Yalle ta di ta ba yaaŋ-na ba āncemma-na hierε (sap. 5-6).

Jaalunngu

¹ Muɔ Pol, Yesu-Kirsa *pɔpuɔrbilon muɔ. Pɔpuɔrbilosīnni fanni-i mi saa da-ni nuɔŋ nammu-na, mi saa bi da-ni nelieŋ bargo-na, ŋga Yesu-Kirsa-i baa i To-i Diilonjo maŋ siire-yuɔ hiel-o kuomba hōlma-na, ba

yaa hãa-mi baa-ni. ² Muo baa tobimba maŋ dii bande-i-na hiere, i jaalaa Diiloŋ-dũŋ-baaŋ namaa namaŋ dii Galasi-i-na. ³ I To-i Diiloŋo-i, baa Itieŋo-i Yesu-Kirsa-i, ba kãyã-nei aa fẽ na hõmmu-i.

⁴ Yesu-Kirsa cie u fere tãmmaŋ-kũŋgu a pir i āmba-balma-i i yunni-na a duo hũu-ye miwababalaŋ daayo nammu-na ŋaa i To-i Diiloŋ uŋ taaraŋ-kuo dumaa. ⁵ Terieŋgu faŋgu-na, yaŋ bõbõima ta ma haa Diiloŋo-na hõnni maŋ joŋ! Ma ce dumaa.

Neldõdõlma dii ma diei yoŋ

⁶ Naŋ duoŋ ta na cĩina Diiloŋo-i donduo dumaŋo maŋ nuo-i, ku cuu mi huõŋga-i; ŋ sie suo wuo u yaa cie baa-na aa bĩ-na *Kirsa barguo-i-na duo ce-na u baaŋ namaa; na bir yaŋ ufaŋo-i aa ta na gbar na nyaanu neldõdõlma namma. ⁷ A ne da neldõdõlma namma si dii ji fa yii baa Kirsa maama-i. Ba tãal-na. Ba taara ba cure Kirsa *Neldõdõlma-i. ⁸ Iŋ waŋ Neldõdõlma maŋ baa-na, umaŋ duo kã ka waŋ u deŋ maama baa-na, Diilo baa yaŋ kutieŋo-i. Halle da ku fie'a miemei, Diilo baa yaŋ-ye. Da ku fie'a *dõrõpõuõrbiloŋo, Diilo baa yaŋ-yo. ⁹ I gbuõya-nei baa-ma cor, mi tiraa mi tir ma yaa baa-na daama-i: Naŋ hũyãa Neldõdõlma maŋ, umaŋ duo kã ka waŋ u deŋ maama baa-na, Diilo baa yaŋ kutieŋo-i. ¹⁰ Namaa wulaa, dumandẽ-i-na mi taara nelbiliemba'i dõl-mi waa mi taara Diiloŋo'i dõl-mi? Mi taara mi ce kumaŋ dõlaanuŋ nelbiliemba wei? Kuo mi taa mi taara nelbiliemba dõl-mi, mii naa saa gbãa waa Kirsa cãarãŋ muo.

Polŋ daa Yesu põpõuõrbilosĩnni-i dumaa

¹¹ Tobieŋ namaa, yaŋ mi waŋ ninsoŋo-i baa-na: Miŋ waŋ *Neldõdõlma maŋ baa-na, nelbiloŋ huõyasanga sã. ¹² Mi saa nu-ma nelieŋ nuŋ-nu, mi saa bi hãalã-mei moloŋ wulaa; Yesu-Kirsa fuo fere yaa tigãaŋ-mi baa-ma.

¹³ Miŋ ŋa naa ta mi wuɔ *Yuifu ba Diiloŋ-hūmelle-i dumaa, na saa bi yaŋ-ma numma. Mi taa mi ce Diiloŋo dūŋ-baamba-i kpāncōlgūɔ mi cor. Mi taa mi taara mi muonu Diiloŋo dūŋgu-i. ¹⁴ Mii naa silaa vaa mi fere cor baa Yuifu ba Diiloŋ-hūmelle wuɔsaŋgu-i; a ce dumaŋjo-na, mi nabaamba-na, nuɔmba bɔi saa ta ba fi baa-mi. ¹⁵ ŋga ku huɔŋguŋ juɔ hi, umaŋ hielaa u yufelle mie dii mi nyu kusūŋgu-na, u cie baa-mi aa bī-mi ce-mi u wuɔŋ muɔ, ¹⁶ aa pigāŋ-mi u Biɛŋo-i mi da mi waŋ u maama-i baa *niɛraamba-i. Mafamaŋ cie, mi saa pie moloŋ caŋ-nu wuɔ mi ka yuu-yo baa nelma. ¹⁷ Mi saa bi kā *Yerusalemu-i-na ka ne bamaŋ taa yaŋga muɔ-na Yesu pɔpuɔrbilontesīnni-na. Mi yaŋ aa sire kā Arabi*. Ku huɔŋgu-na, mi suɔ bir jo Damasi-i-na. ¹⁸ Mi cie bieŋa siɛi aa suɔ da mi kā Yerusalemu-i-na da mi ka taara Pier† suɔ-yo. Miŋ kaa da-yo, mi cie yinni cīncieluo baa ni ndii yoŋ baa ufaŋo-i. ¹⁹ Miŋ kāa terieŋgu-na, da ma hel fuɔ baa Itieŋo hāŋjo-i Sake-i-na, mi yufelle saa haa Yesu *pɔpuɔrbiloŋo naŋ-na. ²⁰ Miŋ waŋ mamaŋ daama-i coima sī; Diiloŋo yaa mi siera.

²¹ Miŋ hilaa terieŋgu-na, mi kā Siiri mara nuɔ, aa sire terieŋgu-na a kā Silisi mara nuɔ. ²² Bamaŋ cuu Kirsā huɔŋ-nu *Yude-i-na, ba saa naa hi da mi yufelle yogo. ²³ Ba taa ba nu nuɔmba piiye yoŋ wuɔ: «Umaŋ taa u ce-ye kpāncōlgūɔ-i, u yaŋ fiefie-i-na aa tuɔ waŋ Yesu maama baa nuɔmba-i; ŋ siɛ suɔ wuɔ uu naa gbuu cō-ma.» ²⁴ Kuŋ cie dumaŋjo-na, baa ta ba gbɛlieŋ Diiloŋo-i mi maama-na.

2

Yesu pɔpuɔrbiemba daa ba-naa Yerusalemu-i-na

* 1:17 Arabi: Nelle naŋ yerre-i dumaŋjo-na. † 1:18 Pier yerre nande yaa wuɔ Sefasi. Nieŋ Nsāa 1.42.

¹ Bierj c̄ncieluo baa a naa ku huorngu-na, mi tiraa bir k̄a *Yerusalemu-i-na baa Barnabasi. Mii naa bi ce Tite k̄a baa-mi. ² Mi k̄aa Diilorj-k̄amma. Miŋ k̄aa, yiinggu narngu-na, yie da i-naa baa Diilorj-d̄uŋ-baamba yaataamba-i ba kula. Miŋ waŋ *Neld̄d̄olma-i dumaa baa *nieraamba-i, mie suur ma yaanga-na a piiye t̄nu-bei. Mi saa ta mi taara mi maacemma ce maaceŋgb̄aŋgb̄al̄amma ku'i cie mie suur ma yaanga-na a piiye t̄nu-bei. ³ Halle mi nawuoŋo-i Tite waa nieryieŋo, ŋga molo saa ji guor-o yinduorngu wuɔ u *j̄a. ⁴ ŋ sie suɔ wuɔ huhurmantaamba namba waa guɔl baa Diilorj-d̄uŋ-baang mieŋo-i. Bafamba taa ba taara u j̄a. Ba yagalaa suur baa-ye da ba ne iŋ yeŋ i fereŋ nuɔ dumaa Yesu-Kirsa horre-na aa da ba bir ce ku yaa s̄oḡolnu *Moisi *ãnj̄inamma-i i gbeini-na. ⁵ I saa h̄uu aa h̄a-ba halle cek̄uɔ. I cie mafamma-i ninsoŋo maŋ dii Neld̄d̄olma-na u duɔ gb̄aa tie u temma-i na da na suɔ-yo.

⁶ Miŋ piiye t̄nu yaataamba-i, ba saa da manamma naara. A ne da ba k̄aŋ ba yaa-i nelb̄õmb̄õmbaa-ba-i Diilorj-d̄uŋgu-na, ŋga barj nie kumaŋ aa ta ba k̄aŋ-ba, mei sa ne kufangui. Diilorjo sa ce cieluo. ⁷ Ba saa da manamma haa. ŋga ba daa Diilorj uŋ puɔraa Pier dumaa wuɔ u waŋ Neld̄d̄olma-i baa *Yuifubaa-ba-i, u bi puɔraa muɔŋo-i dumei wuɔ mi waŋ-ma baa nieraamba-i. ⁸ Uŋ puɔraa Pier dumaa Yuifubaa-ba wulaa, u bi puɔraa muɔŋo-i dumei banamba wulaa. ⁹ Sake-i baa Pier a naara Ns̄aa-i ba taa ba k̄aŋ ba yaa-i Diilorj-d̄uŋ-baamba yuntaaŋ-kir̄eŋa-i. Bafambaŋ juɔ suɔ wuɔ Diilorjo'i cie baa-mi aa h̄a-mi maaceŋ daama-i, baa dii h̄umma muɔ baa Barnabasi-i i nammu-na a piḡaaŋ wuɔ ba h̄uȳaa-ma. Terieŋgu fangu-na, yie saa-ma baa i-naa; mie yie i ka k̄a nieraamba h̄olma-na ka tie waŋ Yesu maama-i, bafaŋ ba'a ba ka k̄a Yuifu ba wulaa. ¹⁰ Ba taaraaya nelma diei yoŋ i wulaa: wuɔ i baa yaŋ ba s̄untaamba maama karaanu-yie Yerusalemu-i-na.

Mi bi cie-ma ma cemma-i.

Pol cālāa Pier nuomba-na

¹¹ Ku huonḡu-na, Pier wuɔ ji jo Āntiyosi-i-na i wulaa. Uḡ juɔ, mi saa yaḡ-yo; uu naa silaa cāl cor. ¹² Uḡ juɔ, u taa u gbonu u wuo niiwuoni-i baa tobimba maḡ *nieraamba-i. Huonḡu nanḡu juɔ hi, Sake wuɔ saanḡ nuomba jo. Bafamba taa ba kuye *jāmmanḡ-kūḡu-i. Baḡ juɔ, Pier wuɔ kālā, u sa tiraa wuo niiwuoni-i baa nieraamba-i. ¹³ *Yuifubaa-ba namba waa baa-yo, bafamba-i hiere baa bi suuye ba yufieḡa-i aa cu Pier huonḡ-nu. Halle Barnabasi fuɔ fere yaḡ ba tāal-o dii-yo ba daworuɔ-i-na. ¹⁴ Miḡ juɔ da ba ciluɔ sa kā hūmeduɔle baa ninsoḡo maḡ dii *Neldɔdɔlmana, mie fulnu Pier nuomba-na mie: «Nuoni maḡ Yuifuyieḡ nuɔ, nuɔ da ḡ yaḡ Yuifusīnni-i aa ce ḡ fere nieryieḡ nuɔ, ma da nie ḡ ta ḡ taara ḡ guor nieraamba-i ce-ba Yuifubaa?

¹⁵ «Mie fuɔ, mie huonḡ baa Yuifusīnni-i; nieraanḡ mie sī, ba kāḡ ba yaa-i āmbabalmanciraamba-i wuɔ ba sa wuɔ *Moisi *ānjīnamma-i. ¹⁶ ḡga i suyaa wuɔ nelie sie gbāa wuɔ ānjīnamma-i a ce nelviinḡ Diiloḡo yufelle-na. Da ḡ hūu Yesu-Kirsa maama-i, ku yaa Diiloḡo tuɔ kāḡ-ni nelviinḡ nuɔ. Ku'i cie mie i bi hūu Yesu-Kirsa maama-i die gbāa ce nelviinḡ mie Diiloḡo yufelle-na. Ku saa ce ḡaa ānjīnamma wuɔsaḡḡu yaa ka ce-ye nelviinḡ mie Diiloḡo yufelle-na de! Iḡ hūyāa Yesu-Kirsa maama-i, ku yaa ka ce-ye nelviinḡ mie, ni ma'i sī ānjīnamma wuɔsaḡḡu sie gbāa ce moloḡo nelviinḡ. ¹⁷ Mie maḡ Yuifubaa mie, da kuɔ iḡ hūyāa Yesu maama-i die vii Diiloḡo yaanḡa-na, i cie āmbabalmanciraanḡ mie baa nieraamba-i hiere kuuduonḡu, ku yunḡu yaa wuɔ *Kirsa yaa diyaanḡ nuomba-i āmbabalma cemma-na ke! A ne da ma'i sī. ¹⁸ Miḡ naana hūmelle maḡ, da mi tiraa bir jo-die, ku pigāanḡ wuɔ mi cālāa cemma. ¹⁹ Na saa da, ānjīnamma cie mei hiel mi nanḡa ma wuɔsaḡḡu-na da mi ta mi ce baa Diiloḡo. Kuu dii ḡaa ba gbuu-mi

baa Kirsai-i ko-mi. A ce dumaajo-na añjĩnamma sie gbãa yuu-mi baa weima. ²⁰ Kuu dii ñaa mi kuu, mi yalle taa aa Kirsai diele yaa ceɗ waa-mie. Miñ yeñ terienju mañ nuo-i nyungo-i-na, mi haa mi nanga-i Diiloñ-Bieño yaa nuo-i. U yaa dɔlaa-mi aa hũu-ma ku mi maama-na. ²¹ Mi sie cĩina Diiloño hujarre-i. Kuo añjĩnamma yaa taa ma ce-ye nelviñ mie Diiloño yufelle-na, dumaajo-na Kirsai kuliingu naa ce gbãñgbãñ.»

3

Ñjĩnamma sa ce nelieño nelviño

¹ Galasitaañ namaajo-i daana-i, na yunni kuu aa yañ-na. Hai moloño-i biẽnaana na yunni-i biẽnañ daama temma-i? Ñ sie suo wuo Yesu-Kirsañ kuu yungu mañ nuo-i *daangu-na, ma waan kaala baa namaajo-i.

² Mi ka yuu-na baa nelma diei yoñ: Diiloño hãa-na u *Yalle-i wuo na wuoɔyaa *Moisi *añjĩnamma yaa fafamma sisɔ u hãa-na baa-de wuo na yieraaya nu *Neldɔdɔlma-i aa hũu-ma? ³ Bige-i cie na yunni ku aa yañ-na dumaajo-na? Bige-i cie nañ duoñ mamañ baa *Diiloñ-Yalle-i na ta na taara na perieñ-ma fiefie-i-na baa namaa fererñ fõñgũo?

⁴ Na daa nelma boi. Na yuu ba'a Diiloño pigãañ-na baa-ma gbãñgbãñ wei? U saa pigãañ-na baa-ma gbãñgbãñ!

⁵ Diiloñ duo hã-na u Yalle-i aa tuo ce gberɛ-weima-i na hɔlma-na, u ce kufangu-i wuo na wuo añjĩnamma sisɔ u ce-ku wuo na nuo Neldɔdɔlma-i aa hũu-ma?

⁶ Na saa da, Diiloñ-nelma cierra wuo: «*Abiramu hũyãa Diiloñ-nelma-i aa haa u nanga yuo ku'i cie Diiloño tuo kãñ-yo nelviño.»* ⁷ Terienju fangu-na, na saaya na suo wuo bamañ hũyãa Diiloñ-nelma-i Abiramu temma-i, ba yaa Abiramu bisãlñ-kireiña-i. ⁸ A saanu baa mamañ nyegãañ

* ^{3:6} Miwaajo jĩnammañ-sebe (Genèse) 15.6

Diilonj-nelma-na, Diilonjo taara *nieraamba maŋ da ba hũu u maama-i u dii-ba baa nelviimba, ku'i cie u wuɔya waŋ neldɔdɔl daama-i baa Abiramu-i wuɔ: «*Mi ka tɔ mi cor baa nuɔnei mi ce baa dũnni-i hiere hĩema-na.*»^{† 9} A ce dumaarjo-na, Abiramuŋ haa u naŋga-i Diilonjo-na u ce baa-yo dumaa, umaŋ duɔ bi haa u naŋga-i yuɔ u ka bi ce baa-yo Abiramu temma-i.

¹⁰ A ne da bamaŋ haa ba naŋga añjĩnamma wuɔsaarjuna, Diilonjo waasaarj-ba. Bige-i cie mi waŋ-ma dumaarjona? Ma nyegãarj Diilonj-nelma-na wuɔ: «*Bamaŋ sa wuɔyaarj añjĩnamma-i hiere ma kũngu-na, Diilonjo ka waasa-bei.*»^{‡ 11} Aa bi tiraa nyegẽŋ wuɔ: «*Umaŋ duɔ haa u naŋga Diilonjo-na, nelviinjo; u ka kor.*»[§] Terienju faŋgu-na, ku kaalaaya wuɔ molo sie gbãa wuɔ añjĩnamma-i a ce nelviinjo Diilonjo yufelle-na. ¹² Ŋga ma bi tiraa nyegẽŋ wuɔ: «*Umaŋ duɔ gbãa wuɔ añjĩnamma hũmieŋa-i hiere, a ka kor-o.*»^{*} Terienju faŋgu-na, ku pigãarj wuɔ a haa ŋ naŋga-i Diilonjo-na baa a haa ŋ naŋga-i añjĩnamma wuɔsaarjuna, nelduɔma sĩ.

¹³ Ŋga molo saa gbãa wuɔ añjĩnamma-i ma kũngu-na hiere. A ce dumaarjona Diilonjo naa waasa-yie. Ŋga Yesu-Kirsarj kuu *daarjuna, ku pigãarj wuɔ u hũyãa mie waasamma-i ce-ma u maama. Kumaŋ cie mi waŋ-ma dumaarjona, ma nyegãarj Diilonj-nelma-na wuɔ: «*Da ba nuŋ umaŋ daarj-nu, ku pigãarj wuɔ Diilonjo waasaarj kutienjo-i.*»^{† 14} Ku cie dumei Diilonj uŋ ŋa naa pã nuŋgu maŋ baa Abiramu-i wuɔ u ka ce baa-yo, Yesu-Kirsa ce ku jo ji bure bi hi nieraamba-i. Aa Diilonj uŋ pãa u Yalle maŋ

[†] 3:8 Miwaarjo jĩnammarj-sɛbɛ (Genèse) 12.3 [‡] 3:10 Añjĩnamma tiyemmarj-sɛbɛ (Deutéronome) 27.26 [§] 3:11 Abakuke (Habaquq) 2.4 ^{*} 3:12 Buolmarj-sɛbɛ (Lévitique) 18.5; Ɔrɔm. 10.5 [†] 3:13 Añjĩnamma tiyemmarj-sɛbɛ (Deutéronome) 21.23

nunġu-i, i hieroġo-i iŋ hũyãa u maama-i ku'i cie i tie da-de.

¹⁵ Tobij namaa, mi ka waŋ nelma diei a pigãaŋ-na a saa baa kuŋ ceŋ dumaa i tie da-ku: Molon duo pã nunġu baa u nanolġo aa nyegẽŋ sebe aa haa u niele, u sie gbãa ka bir jo baa huon-ãndaanġu. ¹⁶ A ne da Diiloŋo pãa u nunġu-i baa Abiramu-i baa u huonġu-i. Ba saa cira: «U huon-baamba». Ku ka ce ŋaa baa dii bõi. Ba ciera: «U huonġu». A pigãaŋ wuo uu dii u diei; aa u yaa *Kirsa-i. ¹⁷ Miŋ taaraŋ mi waŋ mamaŋ ma yaa daama: Diilonġ uŋ pãa nunġu maŋ baa Abiramu-i, Moisi añjĩnamma sie gbãa jo bieŋ nuosiba hãi baa bieŋ komorre baa cĩncieluo ku huonġu-na ji boruonakuo. Ma sie gbãa ce. ¹⁸ Da kuo Diilonġ uŋ pãa nunġu maŋ, ku da añjĩnamma wuosaanġu'i nuo-i, ba sa tiraa bĩ kufanġu-i nupãlle. A ne da Diilonġ uŋ cie baa Abiramu-i uu naa pã nunġu'i baa-yo aa ce-ma.

Ånjĩnamma yunġu yaa haku-i?

¹⁹ Terienġu fanġu-na, Diiloŋo hãa-ye *añjĩnamma-i yunġu haku-i nuo-i? U naaraaya-me i nupãlle-na i die tie da i maacembabalamma-i. U cie ku yaa-i a tuo cie *Abiramu hãayẽlġo jomma-i; nupãlle vii u yaa-i. Ånjĩnamma famma-i *dõrpoũorbiemba'i hãa *Moisi-i baa-ma u jo baa-ma ji hã-ye. ²⁰ A ne da Diilonġ uŋ pãa nunġu maŋ baa Abiramu-i, molo saa waa ba hõlma-na, Diilo fuo fere yaa piiye baa Abiramu-i. ²¹ Terienġu fanġu-na, añjĩnammaŋ waan mamaŋ, ma hilaa ma deŋ baa Diilonġ-nupãlle-i wei? Ma saa hel ma deŋ! Kuo añjĩnamma namaa waa ta ma gbã ma kor nuomba-i, maa naa gbãa ta ma ce nelieŋo-i nelviĩŋo Diiloŋo yufelle-na. ²² Ŋga Diilonġ-nelma karaa ãndaanġu-i wuo ãmbabalma cuure nuomba-i hiere, a ce dumaanġo-na bamaŋ da ba hũu Yesu-Kirsa maama-i, Diilonġ uŋ pãa nunġu maŋ, u ka ce-ku hã-ba.

²³ Aa *Kirsaa maama suɔ da ma jo, ānjĩnamma naa ce-ye ŋaa kasobiej miɛ fuɔ Diiloŋo ji pigāaŋ-ye Kirsaa maama-i i die hũu-ma. ²⁴ A ce dumaŋo-na, ānjĩnamma naa waa i yuŋ-nu ta ma dii-ye hũmelle-na ma cie Kirsaa duɔ jo i die hũu u maama-i a ce nelviij miɛ Diiloŋo yufelle-na. ²⁵ Kirsaaŋ juɔ aa i hũu u maama-i, ānjĩnamma sa tiraa ma ye i yuŋgu-na.

²⁶ Fieɛi-na, naŋ hũyāa Yesu-Kirsaa maama-i, na cie Diiloŋ-bisālŋ namaa hiere. ²⁷ Namaa namaŋ *baatiseŋ hiere a suur Kirsaa horre-na, na biyaa Kirsaa maama. ²⁸ *Yuifuyieŋ nuɔ o, Yuifuyieŋ nuɔ sĩ o, kərieŋ nuɔ o, kərieŋ nuɔ sĩ o, bibieŋ nuɔ o, cicieŋ nuɔ o, yuŋgu si dii-kuɔ. Na cie baaduɔŋ namaa Yesu-Kirsaa horre-na. ²⁹ Aa da na waa Kirsaa baan namaa, na cie Abiramu huɔŋ-baan namaa, a ce dumaŋo-na, Diiloŋ uŋ pāa nuŋgu maŋ baa Abiramu-i na nuŋgu dii-kuɔ.

4

¹ Miŋ taaraŋ mi waŋ mamaŋ baa-na ma yaa daama: Kuu dii ŋaa bisālāaŋo maŋ saaya u sire wuo u bĩncoiŋ-ciilunŋu. Ciilunŋu vii u yaa-i, ŋga u yaanŋaŋ'a ka saa hi kaala yogo, uu dii ŋaa kərieŋo: U sie gbāa ce kumaŋ dalaanu-yuɔ baa ciilunŋ daaku-i. ² Nuɔmba'i dii ta ba ne fuɔ fere-i aa bi ta ba ne u weima-i ba cie u bĩncoiŋ uŋ diyaa huɔŋgu maŋ ku da ku hi.* ³ Ku yaa naa waa ŋaa miɛ kũŋgu-i. I waa ŋaa bisālŋ miɛ. Bĩncuɔŋ-hũmelle naa guor i tie wuo-de ŋaa koraan miɛ. ⁴ ŋga Diiloŋ uŋ ŋa naa dii huɔŋgu maŋ, kuŋ juɔ hi, u saan u Biɛŋo jo. U juɔ cieŋo'i ji hoŋ-yo *ānjĩnamma bāaŋgu-na ⁵ duɔ gbāa sāa i yunni-i, miɛ maŋ

* 4:2 Pol ba bāaŋgu-na, Girekibaa-ba wulaa, tuoŋo yaa pigāaŋ u bepolŋoŋ hii bibieŋo huɔŋgu maŋ nuɔ-i. Huɔŋgu fanŋu'i nuɔ-i tuoŋ duɔ uu si dii, bepolŋo gbāa wuo u ciilunŋu-i.

waa ānjĩnamma nyisēnni-na. U cie mafamma-i i die gbāa die ce Diiloŋ-bisālŋ mie.

⁶ Naŋ yeŋ Diiloŋ-bisālŋ namaa, ku'i cie Diiloŋo saan u Biɛŋo *Yalle-i† na hōmmu-na. Di yaa cieŋ i tie bĩ Diiloŋo-i «Baba». ⁷ Terieŋgu faŋgu-na, na sa tiraa na ye kōraan namaa, naa dii bepuoŋ namaa. Naŋ yeŋ u bepuoŋ namaa, u ka hā-na ciilungu maŋ uŋ jĩena-kuo duo hā u bisāimba-i baa-ku.

Galasitaamba maama yuu Pol huoŋga-i

⁸ Dīelūo-i-na, na saa ta na suo ninsoŋ-Diiloŋo-i, a ce dumaanŋo-na naa naa ta na ko na fere na hā diiliesosoyaamba. ⁹ ŋga fiefie-i-na, na suo ninsoŋ-Diiloŋo-i, mi gbāa cira Diiloŋo yaa suyaan-naŋ fiefie-i-na, ma da nie na ta na taara na bir dii na yunni-i ānsosomma-na? Na taara na bir jo kōrsĩnni-na wei? ¹⁰ Na fiela yinni nanni, baa caamba namba, baa bieŋa naŋa ta na ce ponsanni aa ta na tīe maraama wuo na ce Diiloŋ-huoŋga. ¹¹ Na ce korma ta ma da-mi baa-na. Ku ce miŋ cie muliema maŋ baa-na, mi cie-ma gbāŋgbāŋ wei?

¹² Tobin namaa, muo miŋ cie mi fere namaa temma-i dumaa, jande, mi cārā-nei, cieŋ na fere mei bi temma-i dumai. Na saa ce kuujanŋu diei mie. ¹³ Na suyaa wuo miŋ waan *Neldodolma-i baa-na dīelā-wamma-i, jarma'i cie mi waŋ-ma baa-na. ¹⁴ Miŋ waa jarma-na, naa naa gbāa cīina-mie, naa naa gbāa bi ta na ce nyenyelma mie, ŋga mafamma saa ce. Na yaan aa bel-mi ŋaa *dōrpōpuorbiloŋ muo, na bilaa-mi ŋaa muomei Yesu-Kirsa-i. ¹⁵ Mi suyaa mie kuo naa na'a na ka gbāa, naa naa hiel na yufieŋa-i hā-mi. Na hōmmu naa gbuu fē huoŋgu faŋgu-na da yogogo. Bige-i juo ce? Hōfēlle falle curaa hie? ¹⁶ Miŋ waan ninsoŋo-i baa-na ku'i cie na da nie sī mi bigāan-na wei?

† 4:6 Diiloŋ-Yalle-i baa u Biɛŋo Yalle-i Yaduole yaa-i.

¹⁷ Bamaŋ gbaraŋ ba nyaanu-nei, baŋ jɔguɔŋ mamaŋ baa-na, ma saa fa. Ba taara ba kar-na muɔŋo-na na waa baa ba yaa-i ta na gbar na nyaanu-bei. ¹⁸ Da ŋ ta ŋ kuye ānfafamma-i hɔnni maŋ joŋ, ku faa; ku saa saaya ku waa mei yufellen joŋ. ¹⁹ Mi bisālŋ namaa, na maama gbu ma ko-mi, ma jaŋ-mi ŋaa cieŋo kusūŋ da ku bel-o kuŋ jaŋ-yoŋ dumaa. Da mi ji suɔ wuɔ na cie baaduɔŋ namaa baa *Kirsa-i, ku yaa jaŋ daama ka ciire-mie. ²⁰ Mi huɔŋga cuu baa-na, a ce dumaŋo-na mi gbuu ta mi taara dumande-i-na mi waa na hɔlma-na a suɔ miŋ ka waŋ mamaŋ baa-na.

Abiramu horre maama

²¹ Namaa namaŋ taaraayaŋ na bir kā *Moisi *ānjīnamma-na, na'a nie? Na saa nu mamaŋ waŋŋ ānjīnammaŋ-sebe-i-na wei? ²² Ma nyegāŋ wuɔ: *Abiramu daa bepolŋo diei baa kɔrcieŋo-i, aa u bi diei baa nebicieŋo-i.† Kɔrcieŋo-i ba taa ba bī-yo Agaar aa bī nebicieŋo-i Sara. ²³ Kɔrcieŋo bieŋo huɔŋ nelbilieŋ homma, a ne da nebicieŋo bieŋo-i Diilɔŋo'i pāa nuŋgu baa-yo aa hā-yo baa-yo.

²⁴ Nelma famma gbāa bi pigāŋ-ye bige-i? I gbāa saa caaŋ daaba-i ba hāi-i-na baa *tobisīnni hāi. Dielā-tobisīnni yaa nimaŋ cie Sinayi tānuŋgu-na.‡ Ni yaa juɔ baa kɔrsīnni-i. I gbāa saa ni yaa baa Agaar. ²⁵ Agaar yerre yaa haa Sinayi tānuŋgu-na dii Arabi-i-na. Agaar bi dii ŋaa niŋ daa *Yerusalemu-i dumaa nyuŋgo-i-na, bamaŋ dii-yuɔ, ba yaa u bisālmba-i; ānjīnamma cie-ba kɔraamba. ²⁶ ŋga Yerusalemu maŋ dɔrɔ-i-na, u yaa dii ŋaa nebicieŋo-i, uu dii u fereŋ nuɔ; u yaa mie nyu-i. ²⁷ Na saa da, Diilɔŋ-nelma ciera wuɔ:
«Cɛpaŋo bisālmba ka ciinu yaŋ cenikɔruɔ baamba-i.

† 4:22 Niŋ Miwaaŋo jīnammaŋ-sebe-i-na (Genèse) 15–21.

‡ 4:24 Niŋ Helmaŋ-sebe-i-na (Exode) 19–24.

Terienğu faŋgu-na, cieiŋ nuɔni maŋ ɲ naŋga saa kã ɲ huɔŋ-nu dede, fẽ ɲ huɔŋga-i.

*Ta ɲ nye ɲ tataala, nuɔni maŋ saa da ku jamma-i dede.»**

²⁸ Tobij namaa, *Isakiŋ yeŋ nupãllen-biloŋo dumaa, namaa naa bi dii nupãllen-bisãlŋ namaa dumei. ²⁹ ɲga naacombiloŋo maŋ huɔŋ nelbilien homma-i, uŋ taa u ce umaŋ huɔŋ *Diiloŋ-Yalle homma-i kpãncõlgũo-i dumaa, kuu bi dii dumei nyuŋgo-i-na. ³⁰ ɲga Diiloŋ-nelma waŋ wuo nie kufanğu kũŋgu-na? Ma ciera wuo: «Kɔrcienŋo bienŋo sie gbãa wuo tuoŋo ciilunğu-i kuuduɔŋgu baa nebicienŋo bienŋo-i. A ce dumaanŋo-na, donya kɔrcienŋo-i baa u bienŋo-i.»[†] ³¹ Tobij namaa, terienğu faŋgu-na, mie ii si dii kɔrcienŋo bisãlŋ mie, ɲga ii dii nebicienŋo bisãlŋ mie; ii dii i ferenŋ nuɔ.

5

Ii dii i ferenŋ nuɔ

¹ *Kirsa hũyãa-ye i die waa i ferenŋ nuɔ kelkel. Terienğu faŋgu-na, gbãaŋ ba baa ji tiraa dii-na kɔrsĩnni-na!

² Nieŋ, muɔ Pol, miŋ ka waŋ mamaŋ baa-na ma yaa daama: Da na ce ba *jã-na, Kirsa maama sie tiraa waa baa yuŋgu na wulaa. ³ Yaŋ mi tiraa tir-ma baa-na: Umaŋ duo ce ba jã-yo, kutienŋo saaya u wuo *Moisi *ãnjĩnamma-i ma kũŋgu-na hiere kpãŋkpaani. ⁴ Namaa namaŋ vaa na fere baa ãnjĩnamma-i wuo na taara na vii Diiloŋo yaanŋa-na, na buɔra baa Kirsa-i; Diiloŋo ãnfafamma kuraaya-nei.

⁵ Mie fuɔ, iŋ hũyãa Kirsa maama-i, i suyaa wuo Diiloŋo ka tuo kãŋ-ye nelviinŋ mie. *Diiloŋ-Yalle cie i tĩena kufanğu tĩenamma yaa-i. ⁶ Da ɲ waa Yesu-Kirsa horre-na, ɲ *jãa o, ɲ saa jã o, yuŋgu si dii-kuɔ. Kumaŋ yuŋgu, ku yaa i hũu u maama-i a tie dɔl baa i-naa.

* 4:27 Isayi (Ésaïe) 54.1 † 4:30 Miwaanŋo jĩnammaŋ-sebe (Genèse) 21.9-10

⁷ Naa naa bie hūmefafalle. Hai moloŋo-i juo ce na nanna-die? Hai juo ce na cīina ninsoŋo-i? ⁸ Na saaya na suo wuo umaŋ bīe-na ce-na u baan namaa, fuo maacemma sī mafamma-i. ⁹ Siini-i baa ni yornumma-i niŋ sireŋ burjūmmu-i dumaa, nelduoŋo diei gbāa guola Diiloŋ-dūrj-baamba-i hiere dumei. ¹⁰ Muo fuo, Itieŋo cie mi holle sa tie baa na maama-i. Mi suyaa wuo na sie joguŋ na deŋ maama baa muomiŋ joguŋ mamaŋ. Ŋga umaŋ guolaan na gbeyini-i, duo fie waa nie nie, Diiloŋo ka yuu-yo.

¹¹ Tobij namaa, mamaŋ ŋaa mei maama-i, kuɔ mi Diiloŋ-nelma wamma-na, mii naa cor ta mi piiye baa nuomba-i wuo da ŋ ta ŋ taara ŋ vii Diiloŋo yaanŋa-na fuo ŋ jã, baa naa waa hie ta ba huol mi yaan-na? Aa Kirsan kuu *daanŋu-na, baa naa waa hie ta ba cīina ku nelma-i? ¹² Bamaŋ huolaan na yammu-i baa *jāmmaŋ-kūŋgu-i, ba yaan bafamba fererŋ canni-i ta ba cie bige-i? Ba sa fūnuŋ kar-ni nanna bɔlbɔl wei? Ku yaa i ka suo wuo jāmmaŋ-maama dii kpelle ba wulaa.

I baa fer i kusūŋ-maama-i

¹³ Tobij namaa, namaanŋo-i Diiloŋo bīe-na ce-na u baan namaa, na da na waa na fererŋ nuo. Ŋga baa na ce kufanŋu-i gboruonŋu a ta na ce kumaŋ dɔlaanu-nei. Yaan aa na yan na maama ta ma dɔlnu na-naa na ta na kāyã na-naa. ¹⁴ Na saa da, *Moisi *anjīnamma-i hiere ma juo ji gbura manaa nelma diei maan daama yaa nuo-i wuo: «*Ta ŋ dɔl ŋ nanolŋo-i ŋaa niŋ dɔl ŋ fere dumaa.*»* ¹⁵ Ŋga da na bir yan aa ta na hel na gãŋ baa na-naa, na bigãan na-naa ŋaa bīmbaan namaa; da na saa gbãŋ, na ka kɔsuŋ na-naa.

¹⁶ Miŋ ka waŋ mamaŋ baa-na ma yaa daama: Yaan *Diiloŋ-Yalle ta di ta na yaan-na, ku yaa na ka ne

* 5:14 Buolman-sebe (Lévitique) 19.18

na kusūnņiņ-maama-i aa yaņ-ma. ¹⁷ Nelbilonjo kusūņ-maama-i baa Diilonj-Yalle kusūņ-maama-i maaduoma sī. Diilonj-Yalle kusūņ-maama-i baa nelbilonjo kusūņ-maama-i ma sa kā hūmeduole. Ma hāi-i-na, ma sa gbo baa ma-naa; ku'i cie na sa gbā na ce kumaņ dolaanun- nei. ¹⁸ Da na yaņ Diilonj-Yalle ta na yaan-na, ānjīnamma sie tiraa gbāa yuu-na baa weima.

¹⁹ Kumaņ daaņ nelbiliemba hōlma-na ku sa puul. Ku yaa daaku: saasorsīnni, tīlāsīnni, bīņwosīnni, ²⁰ cufēbuole, isōmma, bigāaru, berru, nahuōņa, hōdulle, yelma, bōrōmma, nuharungu, ²¹ nenemungu, koņhiliņgu, gbuo-laanggu, ni yaa kāaņ dumaanjo-na. Miņ waaņ mamaņ baa-na cor, mi ka tiraa tir-ma baa-na: Bamaņ cieņ kufaņgu-i, ba sie da munsuurmu *Diilonj-nelle-na.

²² Ņga Diilonj-Yallej dii kumaņ nelieņ nuō Ņ huōņa-na, ku yaa daaku: nelnyulmu, hōfēlle, yaafēlle, hōhīnaņa, hujarre, fafaaņgu, viisīnni, ²³ hīehīeņo, gbāņgbāmungu. Ānjīnamma sa cīna nifanni-i daani-i. ²⁴ Bamaņ hūyāa *Kirsa maama-i, ba gbuu ba kusūnņiņ-maama-i baa ba hōbabalammu-i *daaņgu-na ko-ni hiere. ²⁵ Da kuō ii dii tīena Diilonj-Yalle tīenammas, i saaya i tie ce diņ taaraņ i tie ce kumaņ. ²⁶ Yaan i nanna bombolma-i baa āntaaramma-i baa nenemungu-i i hōlma-na.

6

Yaan i tie kāyā i-naa

¹ Tobij namaa, *Diilonj-Yallej yeņ baa namaa namaņ, da na da molo ce kuubabalaanggu, na bel-o da hīehīe na dii-yo hūmefafalle-na. Aa na bel na fere unaņ nuō Ņ baa ji suur fuō nallu-na. ² Taa na kāyā na-naa. *Kirsa taara ku yaa na wulaa. ³ Umaņ duō tuō ne wuō sī u temma si dii, a ne da u sie gbāa cii muonu caņa, kutieņo tāal u fere. ⁴ Nelieņo nelieņo, u ne fuō fereņ ciluō-i u ne. Duō da u faa,

u gbãa tuo muo u pãmpĩnaŋga-i a saa baa fuo fereŋ ciluo-i; ŋga u baa muo-ka wuo fuo boŋyaa mel-na. ⁵ Neliŋo neliŋo baa u yuŋ-maama.

⁶ Umaŋ duo tuo hel u waŋ Diiloŋ-nelma-i baa-ni, ku-tieŋo saaya u da kuaŋgu ŋ nagãŋ-niini-na.

⁷ Baa na tãal na fere: Molo sie gbãa biŋ Diiloŋo yaanga-i. Da ŋ duu kumaŋ, ŋ ji kar ku yaa-i. ⁸ Umaŋ duo vaa u fere baa kumaŋ doŋaanuŋ fuo fere, ma ka wuo-yo; ŋga umaŋ duo vaa u fere baa kumaŋ doŋaanuŋ Diiloŋ-Yalle-i, di ka pã-yo baa cicelma maŋ sa tieŋ dede. ⁹ Baa na yaŋ i kũoma seŋ baa añfafamma cemma-i. I kũoŋ da ma saa kara, i ka da i maacemma sullu-i duŋ saaya du da huoŋgu maŋ nuo-i. ¹⁰ Terieŋgu faŋgu-na, die da i fere huoŋgu huoŋgu, i saaya i tie ce añfafamma-i nuomba-na hiere, ku huraa bamaŋ dii Diiloŋ-dũŋ-baamba horre-na.

Āndaperieŋgu

¹¹ Muomei hũyãa ta mi nyegẽŋ fiefie-i-na baa mi fereŋ naŋga, na saa da mei nyegẽmma dii wagaga. ¹² Bamaŋ guoraŋ-naŋ wuo na *jã, ba sa taara nelbiliemba bigãaŋ-ba *Kirsa kuliŋgu maama-na *daaŋgu-na, ku'i cie. Ba taara yerre yoŋ. ¹³ Bamaŋ kuuyeŋ *jãmmaŋ-kũŋgu-i daaba-i wuo *ãnjĩnamma, bafamba fere-i ba sa wuo añ-jĩnamma-i. ŋga ba guor-na da na jã aa ba da ba gbelieŋ ba fere. ¹⁴ Muo fuo, mi sa gbelieŋ mi fere, ŋga mi gbelieŋ Itieŋo-i Yesu-Kirsa yaa u diei yoŋ. U yaa siyaa ba ko-yo i soŋaŋgu-na. Fuo kuliŋgu yaa cie miwaano bĩmbĩni nuoŋgu hel muo-na; ni sa tiraa gbãa yuu-mi baa weima. ¹⁵ Terieŋgu faŋgu-na, ŋ *jãa o, ŋ saa jã o, yuŋgu si dii-kuo. Kumaŋ yuŋgu, ku yaa ŋ ce nelfeleŋ nuo. ¹⁶ Bamaŋ wuoŋyaŋ hũmel daade-i hiere, Diiloŋo fẽ ba hõmmu-i aa kãŋã-bei, ba yaa Diiloŋ-baamba-i kelkel.

Galasitaamba sebe 6:17 16 Galasitaamba sebe 6:18

¹⁷ Pãduõŋa maŋ mi kũõma-na, a pigãaŋ wuõ Yesu nolŋ muõ, molo baa tiraa u mulĩeŋ-mi.

¹⁸ Tobĩŋ namaa, Itieŋo-i Yesu-Kirsa u kãyã-nei hiere. Ma ce dumaa.

Diilon-nelma Tobis̄felenni
New Testament in Cerma (UV:cme:Cerma)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cerma

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cerma

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22
